

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลของแบบจำลองระบบเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำในเครือข่าย
ผู้ให้บริการปฐมภูมิ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นายพงศ์พันธุ์ สุริยงค์

ปริญญา

เกศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเภสัชกรรม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อ.ดร.ภญ.เพ็ญกาญจน์ กาญจนรัตน์	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผศ.ดร.ภญ.รัตนภรณ์ อาวิพันธ์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อ.ดร.ภญ.กรรณิกา เทียรฉนิธิกุล	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินผลแบบจำลองระบบการเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำในเครือข่ายผู้ให้บริการปฐมภูมิ ของอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ เครือข่ายผู้ให้บริการปฐมภูมิประกอบด้วยโรงพยาบาลชุมชนและศูนย์แพทย์ชุมชน หน่วยบริการปฐมภูมิ และสถานีอนามัย (CMU/PCU/สอ.) 13 แห่ง แบบจำลองระบบการเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำ เน้นการสร้างเครือข่าย การสนับสนุนกิจกรรมเฝ้าระวังการแพ้ยา การส่งต่อข้อมูลการแพ้ยา การฝึกอบรมบุคลากร และการใช้ข้อมูลประวัติแพ้ยาประกอบการสั่งยา การประเมินผลแบบจำลองเป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง วัดผลด้านความรู้ของบุคลากรทางการแพทย์เรื่องการแพ้ยาซ้ำเปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้ระบบ และวัดการเฝ้าระวังการแพ้ยา การส่งต่อข้อมูลแพ้ยา การลงบันทึกข้อมูลแพ้ยา และการใช้ข้อมูลแพ้ยาประกอบในการตัดสินใจจ่ายยา เก็บข้อมูลการเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำ 3 เดือน กันยายน-พฤศจิกายน 2552 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลเดือนที่ 1, 2 และ 3

จากการดำเนินงานตามแบบจำลอง พบว่า บุคลากรในเครือข่าย จำนวน 30 คน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแพ้ยาซ้ำที่ดีขึ้น ($p < 0.05$) ร้อยละการคัดกรองข้อมูลแพ้ยาของผู้ป่วยรายใหม่ ของ CMU/PCU/สอ. และในภาพรวมของเครือข่ายอำเภอสารภีในช่วง 3 เดือนที่เพิ่มขึ้น ($p < 0.05$)

มีการส่งต่อข้อมูลการแพ้ยาที่คัดกรองได้ ในเดือนที่ 1, 2 และ 3 เท่ากับ 12, 29 และ 17 ราย ตามลำดับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีร้อยละของการยืนยันข้อมูลการแพ้ยาโดยเภสัชกรในทิศทางที่เพิ่มขึ้น และมีการบันทึกข้อมูลแพ้ยาของผู้ป่วยลงในแฟ้มบันทึกประวัติครอบครัวทุกสถานีนอมนาม้อย่างครบถ้วน คิดเป็นร้อยละ 100 ทั้ง 3 เดือน และมีร้อยละการใช้ข้อมูลประวัติแพ้ยาในการสั่งยาที่ครบถ้วนเพิ่มขึ้น ($p < 0.01$) และพบว่าไม่มีสิ่งจ่ายยาในผู้ป่วยที่มีประวัติแพ้ยา

แบบจำลองระบบเฝ้าระวังการแพ้ยาซ้ำในเครือข่ายผู้ให้บริการปฐมภูมินี้ถูกพัฒนาขึ้นมาเพื่อลดโอกาสเกิดการแพ้ยาซ้ำ และเป็นกระบวนการเฝ้าระวังเพื่อสร้างความปลอดภัยในการใช้ยา

The logo of Chiang Mai University is a circular emblem. In the center is a stylized elephant facing left, with a decorative tusk-like element above its head. The elephant is surrounded by a circular border containing the text 'CHIANG MAI UNIVERSITY 1964'. There are also decorative floral motifs on either side of the elephant.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Effect of a Model of Repeated Drug Allergy Surveillance System in Primary Health Care Service Network at Saraphi District, Chiang Mai Province	
Author	Mr.Pongpan Suriyong	
Degree	Master of Pharmacy (Pharmacy Management)	
Thesis Advisory Committee	Dr. Penkarn Kanjanarat	Advisor
	Asst.Prof. Dr.Ratanaporn Awiphan	Co-advisor
	Dr. Kannika Thiankhanithikun	Co-advisor

Abstract

The aims of this study were to develop and evaluate a model of repeated drug allergy surveillance system in primary health care service network at Saraphi district, Chiang Mai Province. Primary health care service network was composed of a community hospital and 1 community medical unit (CMU), 6 primary care units (PCUs) and 6 public health centre. The model of repeated drug allergy surveillance system was composed of a network creation, healthcare personnel training, drug allergy surveillance activities, drug allergy data sharing and use of drug allergy history for prescribing decision. The model was evaluated using quasi-experimental one group posttest study design. Measures included drug allergy knowledge scores of healthcare personnel comparing before and after the implementation of the model. Drug allergy surveillance, drug allergy data sharing, drug allergy data recording and use of drug allergy data for prescribing decisions were measured monthly for 3 months after the implementation of

the model (September – November 2009). The data were analyzed by comparing the measures of the 3 following months and using Cochran's Q statistic test.

The results showed that 30 primary healthcare service personnel in the network had higher drug allergy knowledge scores after the drug allergy training comparing with those of before (p -value < 0.05). There were significantly increased of the percentage of repeated drug allergy screening in the primary healthcare service network (p -value < 0.05), and drug allergy data sharing from CMU/PCU/public health centre to community hospital, 12, 29 and 17 cases in month 1, 2 and 3 respectively. Furthermore, the percentage of repeated drug allergy screened by the healthcare personnel and confirmed by hospital pharmacists had increased significantly at month 3. Drug allergy data were 100% recorded in the family folders of patients under the surveillance system. The percentage of using drug allergy data for prescribing decisions had increased significantly (p -value < 0.01). No patient with history of drug allergy was prescribed the allergic drugs.

A model of repeated drug allergy surveillance system was developed an appearance to reduce chances of repeated drug allergy and improved drug safety surveillance.